

Η Παύλεια Θεολογία

Εκκλησιολογία

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη
Επίκουρη Καθηγήτρια
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ**

Εκκλησιολογία

Περιεχόμενα ενότητας 1/2

1. Εισαγωγικά
2. Βασικοί εκκλησιολογικοί όροι: Εκκλησία
3. Άλλοι εκκλησιολογικοί όροι
4. Χριστολογικοί τίτλοι
5. Βασικές εκκλησιολογικές μεταφορές: ἐν Χριστῷ
6. Βασικές εκκλησιολογικές μεταφορές: σῶμα Χριστοῦ

Περιεχόμενα ενότητας 2/2

8. Βασικές εκκλησιολογικές μεταφορές: λαός του Θεού

9. Βασικές εκκλησιολογικές μεταφορές: ναός του Θεού

10. Κύρια χαρακτηριστικά της Εκκλησίας

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Εκκλησιολογία

Εισαγωγικά

- Για τον Παύλο: συμμετοχή στη σωτηρία σημαίνει κοινωνία με τους αδελφούς στο σώμα της Εκκλησίας
- Η εκκλησιολογική σκέψη του Παύλου έχει παλαιοδιαθηκικές προϋποθέσεις και καταβολές:
 - Η εκκλησία ως ο λαός του Θεού κι η εκπλήρωση των επαγγελιών προς τον παλαιό Ισραήλ
 - Η κοινοτική διάσταση

Βασικοί εκκλησιολογικοί όροι:

Εκκλησία (1)

- Ο όρος «έκκλησία» απαντά 44 φ. στον Παύλο - > 31 φ. στις προς Κορινθίους επιστολές
- Μία λέξη με πολιτικό περιεχόμενο -> «έκκλησία του ἴ δήμου»
- Ο όρος ήδη χρησιμοποιήθηκε για να δηλώσει την κοινότητα της Ιερουσαλήμ (Α΄ Θεσ 2,14· Α΄ Κορ 15,9· Γαλ 1,13)
- Μετάφραση του qahal (ήδη στους Ο΄) -> η Εκκλησία ο νέος Ισραήλ
- Διαφοροποίηση από το χαρακτηρισμό «συναγωγή»

Βασικοί εκκλησιολογικοί όροι:

Εκκλησία (2)

1. Χρήση του πληθυντικού -> δηλώνει τις τοπικές εκκλησίες
2. Χρήση του ενικού -> θεωρεί τις τοπικές κοινότητες μέρος ενός μεγαλύτερου όλου
3. Όχι ιεραρχική οργάνωση των τοπικών κοινοτήτων -> η καθεμιά αντιπροσωπεύει το όλο

Άλλοι εκκλησιολογικοί όροι

1. Κλητοί ή εκλεκτοί

- i. Σημαντική έννοια στην εκκλησιολογία του Παύλου

2. Άγιοι

- i. Βλ. «ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἀγίων» (Α΄ Κορ 14,33)
- ii. Άγιοι όχι με την έννοια ότι διαθέτουν κάποια ιδιαίτερη ηθική ποιότητα – αυτοί που εντάχθηκαν στο λαό του Θεού μέσω του βαπτίσματος

3. Σύνδεση κλήσης και αγιότητας (Α΄ Κορ 1,2· Ρωμ 1,7)

Βασικές εκκλησιολογικές μεταφορές: έν Χριστῷ

- Η σύνδεση κάθε Χριστιανού με τον Χριστό
- Μέσω του βαπτίσματος κοινωνία με το Πνεύμα και καινή κτίσις
- Δίνει τη δυνατότητα κοινωνίας με τα άλλα μέλη της εκκλησίας
- Μία νέα ποιότητα στις ανθρώπινες σχέσεις

Βασικές εκκλησιολογικές μεταφορές: σῶμα Χριστοῦ (1)

- Η εικόνα του σώματος γνωστή στον ελληνορωμαϊκό κόσμο (Πλάτων, Λίβιος, Κικέρων, Επίκτητος, Πλούταρχος)
- Ευχαριστιακές αναφορές
- Στο σώμα του Χριστού μέλη ισότιμα είναι όλοι οι πιστοί
 - Αίρονται οι εθνικές και κοινωνικές διαφορές (βλ. Γαλ 3,28)
- Η εικόνα του σώματος προϋποθέτει την ποικιλία των χαρισμάτων
 - Αρμονία – ενότητα – ποικιλία διά του αγίου Πνεύματος
 - Οριζόντια διάσταση / κάθετη διάσταση
 - Οι τρεις βασικές προϋποθέσεις των χαρισμάτων: α) αγάπη, β) οικοδομή και ενότητα, γ) συμβολή στο έργο του ευαγγελισμού

Βασικές εκκλησιολογικές μεταφορές: σῶμα Χριστοῦ (2)

- Τρεις βασικές προεκτάσεις της ιδέας του σώματος:
 - Προϋπαρξή του -> δεν οφείλει την ύπαρξή του σε ανθρώπινη απόφαση
 - Με το βάπτισμα οι χριστιανοί γίνονται μέλη αυτού του προϋπάρχοντος σώματος
 - Ηθικές προεκτάσεις: σῶμα της Εκκλησίας – το σῶμα των μελών της Εκκλησίας

Βασικές εκκλησιολογικές μεταφορές: λαός τοῦ Θεοῦ (1)

- Παλαιοδιαθηκικός όρος που χαρακτηρίζει τον λαό του Ισραήλ -> δηλώνει τη συνέχειά του στη ζωή της Εκκλησίας
- Δεν κάνει σαφώς λόγο για ένα λαό που συναπαρτίζεται από Ιουδαίους και εθνικούς
- Ωστόσο έχει εικόνες που δηλώνουν αυτή τη συνέχεια
- Ο Παύλος κατανοεί την ιστορία της σωτηρίας ως ένα συνεχές,
 - οι Χριστιανοί είναι η συνέχεια του Ισραήλ που πορεύεται στην έρημο (Α΄ Κορ 10,4)
 - είναι οι απόγονοι του Αβραάμ
- Ωστόσο τονίζει την ανωτερότητα της καινής διαθήκης

Βασικές εκκλησιολογικές μεταφορές: λαὸς τοῦ Θεοῦ (2)

- Στην Γαλάτας η ιδέα της αποκλήρωσης του Ισραήλ
 - Οι Ιουδαίοι που τηρούν τον Νόμο είναι απόγονοι του Ισμαήλ
 - Γνήσια παιδιά του Αβραάμ όσοι πιστεύουν
- Στην Ρωμαίους η σωτηρία των εθνών επιτυγχάνεται μέσω του Ισραήλ
 - Ο νέος Ισραήλ δεν περιορίζεται στους εθνικά Ιουδαίους

Βασικές εκκλησιολογικές μεταφορές: ναός του Θεού

- Ο κάθε πιστός ναός του Πνεύματος (Α΄ Κορ 6,19)
- Η εκκλησία ως ναός του Θεού (Α΄ Κορ 3,16)
- Η παλαιοδιαθηκική προέλευση του όρου
 - Δηλώνει τη συνεχή παρουσία του Θεού μέσα στο λαό του
 - Συνδέεται με την εκλογή
 - Έχει προεκτάσεις στη ζωή της κοινότητα – προϋποθέτει τον αγιασμό των μελών

Κύρια χαρακτηριστικά της Εκκλησίας

- Ο Χριστός κι η δική του ζωή υπόδειγμα για τους πιστούς:
 - Συμμετοχή στην ταφή και στην ανάστασή του
 - Αγάπη
 - Ταπείνωση
- Μίμηση του Παύλου ο οποίος μιμείται τον Χριστό
- Τα χαρίσματα ως δωρεά του Πνεύματος κι ως μέσο διακονίας των μελών της Εκκλησίας
- Ο χώρος της Εκκλησίας – χώρος αγιότητας

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Μουρατίδου Αναστασία
Θεσσαλονίκη, Εαρινό εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

